

İŞTE TKP'NİN ÇÖZÜMÜ

#2

TARIM

İŞTE TKP'NİN ÇÖZÜMÜ

2- TARIM

GİRİŞ

Yirmi yıllık AKP iktidarı boyunca uygulanan, piyasacı ve halkın temel ihtiyaçları konusunda öz yeterliliği bir sorun olarak görmeyen ekonomi politikaları Türkiye tarımını bir enkaza dönüştürmüştür. Sadece piyasanın değil doğanın öngörülmez etkilerine de açık olan bu sektör plansızlığa ve politikasızlığa mahkûm edilmiş; Anadolu toprağı ve tarım işçileriyle küçük ölçekli çiftçilerin o toprağı döktükleri alın teri, büyük sermayenin ve rant avcılarının dilediğı gibi sömürüp talan ettiğı bir zenginleşme kaynağına dönüşmüştür.

Türkiye Komünist Partisi bu gidişe dur demek konusunda kararlıdır. TKP iktidarında tarım, yalnızca halkın kalıcı refahı ve tarımsal üretimi gerçekleştiren emekçilerin onurlu, insanca koşullarda çalışması gözetilerek planlanacak; hiçbir şahsi çıkarın Türkiye'nin tarımsal zenginliğini daha fazla talan etmesine izin verilmeyecektir.

Sorun 1: Türkiye tarımsal üretim olanaklarını, kendi ihtiyaçlarını karşılayacak biçimde ve etkin kullanmamaktadır.

Türkiye'de tarımsal üretim iki milyonu aşkın çiftçi tarafından yürütülmektedir. Bu üreticilerin büyük çoğunluğu yüz dekardan küçük toprağı sahiptir, küçük ölçekli üretim yapmaktadır, dahası bu mülkler de hemen her zaman birden fazla parçaya bölünmüş durumdadır. Kooperatifleşme yok denecek düzeydedir, ürün bazlıdır ve üreticilerin refahını korumaya yönelik değildir. Üreticiler ürün seçimi konusunda ya kendilerini sözleşmelerle bağlayan şirketler ya ürünlerini satın alan tüccarlar tarafından yönlendirilmekte, kimi durumda da her yıl "hangi ürünün para ede-

ceği” konusunda tahmin yürüterek adeta kumar oynamaktadır. Tüm bu olumsuzluklar sonucunda Türkiye tarımında öncelikle buğdayın; ancak onun yanında emekçilerin mutfağını ilgilendiren, patates, soğan ve bakliyat gibi tüm temel ürünlerin kişi başı üretimi son yirmi yılda düşmüştür. Üretim yalnızca piyasa odaklı değil aynı zamanda ihracat odaklı yapılmakta, hem mümkün olan her yerde halkın sofrasında yer bulmayacak pahalı lüks ürünler üretilmekte, hem de genel olarak ürünün en kaliteli bölmesi ihracata ayrılmaktadır. Öyle ki, dünya çapında üretilen fındığın yüzde 70’ini elinde bulunduran Türkiye, bu stratejik ürünün piyasasının kontrolünü dahi İtalyan tekeli Ferrero’ya kaptırmış durumdadır.

Çözüm 1: TKP iktidarında tarımsal üretim özel mülkiyetçiliği besleyen bir yapılanmadan çıkarılacak, çiftçilerin bir araya gelerek oluşturdukları kolektif çiftliklerde veya devlet çiftliklerinde gerçekleştirilecektir. Tüm tarım toprakları ürün temelli değil coğrafi temelde, yerel düzeyde tarım bölge kooperatiflerinde, havzalar düzeyinde ise kooperatif birliklerinde birleştirilecek, örgütsüz tek bir çiftçi kalmayacaktır. Bu sayede toprakta özel mülkiyetin tarla ve parsel sınırlarıyla dayattığı verimsizlik ortadan kaldırılacak, ayrıca alet ve makine kullanımı, sulama, gübreleme ve ilaçlama gibi tüm işlemler kooperatifler ölçeğinde çok daha verimli biçimde planlanacaktır. Tarımsal üretimin tamamı, yerli ve yabancı zenginlerin lüks yaşantıları değil emekçi halkın ihtiyaçları göz önüne alınarak merkezi olarak planlanacaktır. İktidarımız, tarımsal üretimi bu plan çerçevesinde kooperatiflere sipariş edecek, ürünü satın alacak ve gerektiğinde devlet fabrikalarında işleyerek yurttaşlara ulaştıracak; çiftçi bir daha “Ürünüm tarlada kalır mı?” ya da “Traktöre koyacağım mazotun parasını çıkartabilir miyim?” diye düşünmeyecektir. Ham ya da işlenmiş tüm tarımsal ürünlerin dış ticareti devlet tekelinde olacak, TKP iktidarında toprağımızın en güzel ürünleri yurttaşların sofrasında tüketilecek ve Türkiye tarımı emperyalist tekellerin boyunduruğundan kurtarılacaktır.

Sorun 2: Türkiye’nin tarım arazileri hızla tahrip olmaktadır.

Son yirmi yılda Türkiye’nin tarımsal alanı yüzde 12 daralmış, 3 milyon hektardan fazla tarım toprağı kaybedilmiştir. Bilhassa metropollerde ve turistik bölgelerde tarım arazilerinin gelirleri hızla şişen emlak rantıyla boy ölçüşememekte, kısa vadeli rant edinimi için ülke tarım arazilerini yitirmektedir. Bir felaket olarak ele alınması ve derhal teyakkuza geçilmesini

gerektiren bu durum AKP iktidarı tarafından sessizlikle geçirilmekte, umursanmamaktadır. Piyasa koşullarında sürekli daha fazla üretmeye zorlanan çiftçilerin kısa vadede yüksek verim almak için gübre, pestisit vb. kullanımı uzun erimde toprağı tüketen, yeraltı sularında bozulmaya ve başka pek çok olumsuzluğa sebep olan bir diğer faktördür. Nehir yataklarını bozan, plansız ve kontrolsüz sulama, havzaları kurutmakta, benzer biçimde kısa vadeli getiri için uzun vadeye yayılacak zararlar vermektedir.

Çözüm 2: Türkiye Komünist Partisi iktidarında tarım arazileri, üzerinde kamudan başka kimsenin nitelik değiştirici bir tasarruf hakkının olmadığı ulusal zenginlik olarak değerlendirilecek, bu arazilerin imar nedeniyle kaybına kesinlikle izin verilmeyecektir. Bunun dışında, iktidarımız tarımsal üreticinin üzerinden piyasanın basıncı kaldırılacak, tarım arazilerinde kısa sürede yüksek verim almak için uzun erimde toprağa zarar veren pratiklerden vazgeçilecektir. Kurulacak kooperatiflerde üreticilere sağlanacak teknik desteğin en önemli unsurlarından biri, çevre dostu ve sürdürülebilir tarım pratikleri konusunda danışmanlık hizmeti olacaktır. Aynı durum sulamanın büyük ölçekli projeler ile planlanmasında da geçerli olacaktır. Bu projeler ülkenin su kaynaklarını israf etmeyecek biçimde planlı kullanacak ve su havzalarından düzensiz su çekilmesine sebep olan, dar alanlarda aşırı sulama nedeniyle olumsuzluklar yaratan kaba sulama yöntemlerine son verecektir.

Sorun 3: Türkiye tarımsal girdiler konusunda ithalata bağımlıdır.

Türkiye tarımı, bilhassa AKP'nin kamusal varlıkları sermaye sınıfına peşkeş çektiği özelleştirme talanıyla birlikte tohum, gübre, tarım ilacı gibi tarımsal girdiler açısından yalnızca piyasaya değil, ithalata da bağımlı hale gelmiştir. Türk lirasının alım gücünün hızla düştüğü ve döviz karşısında her gün değer yitirdiği günümüz ortamında çiftçi ürününden elde ettiği gelirle masraflarını çıkartamaz, geçimini sağlayamaz durumdadır. Aynı durum hayvancılıkta da bilhassa yem girdisi açısından söz konusudur. Bu tarımsal girdileri üreten yabancı ve ithalatını yapan yerli tekeller çiftçinin geçim olanaklarının önemli bir bölümüne el koymakta ve çiftçiyi yoksullaştırmaktadır. Pek çok havzada çiftçiye ithal tohum ve diğer tarımsal girdileri paket halinde satan, ardından da ürünü toptan satın alan modern, kapitalist, topraksız "ağa"lar türemiştir.

Çözüm 3: TKP iktidarında doğal kaynakların el verdiği ölçüde tarımın her türlü ithalat bağımlılığına son verilmesi hedeflenecektir. Burjuva iktidarlardan tarafından özelleştirilmiş tüm gübre fabrikaları tekrar devletleştirilecektir. Otomotiv sanayiinde tarım makinaları, kimya sanayiinde tarımsal ilaç, gıda sanayiinde ise yem fabrikaları kurulacak ya da devletleştirilecek; kimi fabrikalar uygun biçimde bu doğrultuda dönüştürülecektir. AKP iktidarı döneminde işlemez hale getirilmiş olan TİGEM (Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü) yeniden canlandırılacak, ülkenin yerel tohum ve bitki çeşitliliği tekrar gözden geçirilip, iklim değişikliğine bağlı olumsuzluklar ve olanaklar değerlendirilerek tekellerin değil halkın gereksinimleri doğrultusunda tohum geliştirme ve üretimi gerçekleştirilecektir. Tüm bu tarımsal girdiler havza birlikleri-bölge kooperatifleri kanalıyla çiftçiye bedelsiz ulaştırılacak; buralarda ziraat mühendisleri ve veteriner hekim uzmanların teknik desteği çerçevesinde en etkin biçimde kullanılmaları sağlanacaktır.

Sorun 4: Türkiye hayvancılık sektörü, yurttışlara ucuz ve bol hayvansal gıda sağlayamamaktadır.

Türkiye’de kırmızı et hariç diğer hayvansal ürünlerin üretimi yeterli olduğu halde halkımızın hayvansal ürün tüketim miktarı düşüktür ve artan fiyatlar nedeniyle daha da düşmektedir. Girdilerde ithalata bağımlılık ve çıktıların iç pazara sunulmak yerine öncelikle ihraç edilmesi çabası hayvancılık alanında da ülkenin sağlıklı beslenme olanaklarına zarar vermekte, halkı hayvansal gıdadan mahrum bırakmaktadır. Özel bir husus olarak çayır ve mera alanları yetersiz ve giderek azalmaktadır. Yem üretimi ise yem ham maddelerinin ithal edilmesi nedeniyle bağımlılığını sürdürmektedir. Ayrıca toprak mülkiyetinin parçalı yapısına benzer bir durum hayvancılıkta da söz konusudur. Pek çok işletmede az sayıda hayvan bulunduğu için bilhassa süt üretimi dağınık ve bir bütün olarak lojistik açıdan verimsizdir.

Çözüm 4: Türkiye Komünist Partisi iktidarına bölgelerdeki hayvan sayılarına göre bölge kooperatifleri ya da havza birlikleri bünyesinde büyük ölçekli çiftlikler kurulacak, hayvan stoğu buralarda birleştirilecektir. Bu çiftlikler kapitalizmin kâr maksimizasyon mantığıyla çalışan, mümkün olan en dar alanda kurulan, hayvanların yaşamları boyunca eziyet gördüğü ve yoğun ilaç kullanımını zorunlu kılan endüstriyel çiftliklerine ben-

zemeyecek; çayır ve mera varlığının en etkin biçimde değerlendirileceği noktalarda yaygın işletmeler olarak oluşturulacaktır. Bu süreçte AKP tarafından özel şirketlere kiralanan TİGEM'lerin kira sözleşmeleri feshedilecek ve buralar, hayvan ıslah çalışmalarına merkez teşkil edecek devlet üretim çiftliklerine dönüştürülecektir. Bunun dışında, iktidarımızda tüm yem fabrikaları, süt sanayii tesisleri, kanatlı ve yumurta üretim tesisleri devletleştirilecek, gerekli görülen durumda bunlar kurulacak devlet çiftliklerinin coğrafi konumuna göre taşınacaktır. Gerek kooperatifler çerçevesinde gerekse devlet işletmelerinde üretilecek hayvansal gıdanın tamamı öncelikle merkezi devlet planlaması sisteminin dağıtım kanallarıyla halkın tüketimine sunulacak, ihracat ancak ihtiyaç fazlası üretim olduğu durumda gerçekleştirilecektir.

Sorun 5: Türkiye balıkçılık sektörü yurttaşlara ucuz su ürünü sağlayamamakta ve sucul doğal kaynakları tahrip edecek biçimde işlemektedir.

Üç tarafı denizlerle çevrili dev bir yarımada olan Türkiye'de balıkçılık, piyasanın kısa vadeli yüksek kâr mantığı çerçevesinde sürdürülemez bir biçimde gerçekleştirilmekte; aşırı, plansız ve vakitsiz avlanma nedeniyle ülkenin en önemli doğal besin kaynaklarından biri sürekli zarar görmektedir. AKP iktidara geldiğinde yarım milyon tonun üzerinde balık avlanırken günümüzde bu miktar 300 bin tonun altına inmiş durumdadır. Bunun ötesinde, sermayenin eşitsizlik yaratan mantığı burada da işlemekte, doğal yaşamı tahrip edecek teknikleri etkin biçimde kullanabilen büyük av gemileri karşısında toplam tekne sayısının yüzde 90'dan fazlasını oluşturan küçük tekneler, avlanan balıklar içerisinde yalnızca yüzde 10'luk bir paya sahip olabilmektedir. AKP döneminde yaygınlaşan kültür balıkçılığı da sermayenin maliyetleri dışsallaştırma mantığıyla doğaya zarar verecek biçimde yapılmakta; tüm atığı doğrudan doğal ortama deşarj edecek biçimde tasarlanan balık çiftlikleri kuruldukları yerlerde ekosisteme büyük zararlar vermektedir.

Çözüm 5: TKP iktidarında bir 'Deniz, Su ve Balıkçılık Bakanlığı' kurulacaktır. Her bir sucul havza için bir balıkçılık kooperatifi kurulacak, tüm av tekneleri bu kooperatiflerde birleştirilecek ve ekosistem açısından sakıncalı nitelikte olan ekipman kullanımı bu kooperatifler aracılığıyla ortadan kaldırılacaktır. Bu kooperatifler, tarım bölge kooperatiflerine

benzer biçimde merkezi planlama sistemine dahil edilecek, avlanan tüm deniz ürünleri yurttaşların tüketimine devlet kanallarından sunulacaktır. Uzun vadede ise su ürünleri alanında avlanmanın ağırlığı azaltılıp planlı üretimin ağırlığı ve çeşitliliği artırılacak, bunun için kıyı bölgelerinde deniz suyunu kullanan ancak atıkları denize deşarj etmeyen, denizin içinde değil havuzlarda üretim yapan entegre tesisler kurulacaktır.

Sorun 6: Türkiye tarımında çiftçi yoksul ve hemen her zaman borçludur. Bu yüzden kullanılan üretim teknikleri geridir, emek üretkenliği düşüktür ve emekçiler çok ağır koşullarda çalıştırılmaktadır.

Piyasa ve tekelleşmiş şirketler, karşılarında savunmasız olmaları çiftçileri sık sık borç batağına sürüklemekte, bankalar bu çaresizliği çiftçilerin topraklarına el koyarak toprak toplamak için kullanmaktadır. Küçük işletmelerin verimsiz yapısı emek gücünün de verimsiz kullanımıyla sonuçlanmakta, aile işletmelerinde çok yoğun çalışılmaktadır. Bunun dışında, Türkiye tarımında göçebe mevsimlik çalışma yaygındır ve bu çalışma çok ağır sömürü koşullarında gerçekleşmektedir. Hemen her zaman güvensiz çalıştırılan emekçiler her yıl yolculukları sırasında trafik kazalarında hayatlarını kaybetmekte, çalışma sürelerince insanlık dışı koşullarda yaşamak zorunda kalmakta, göçebe tarım işçisi ailelerin çocukları hem çocuk işçi olarak sömürülmekte hem de eğitimleri aksamaktadır. Tüm bu sebeplerden dolayı tarım tehlikeli bir iş koluna dönüşmüş, 2021 yılında 161 çiftçi ve 157 işçi tarımda çalışırken hayatını kaybetmiştir.

Çözüm 6: Türkiye Komünist Partisi'nin iktidarının ilk gününde tüm bankalar devletleştirilecek ve halkın, dolayısıyla tüm çiftçilerin bankalara olan borcu tek kalemde silinecektir. Kurulacak bölge kooperatifleri-havza birlikleri sistemi benzer bir borç sarmalının oluşmasını önleyecek, makine kullanımını verimli biçimde yaygınlaştırarak çiftçilerin emek üretkenliğini artıracak ve çalışmayı daha güvenli hale getirecek, ayrıca tarımsal üretim için dışarıdan emek ihtiyacını azaltacaktır. Bu ihtiyacın tamamen ortadan kalkmadığı durumlarda mevsimlik emek tedariki devlet kanallarından sağlanacak; dışarıdan gelen işçilerin insana yaraşır koşullarda konaklamasının yanı sıra ülkedeki tüm emekçilerin sahip olduğu çalışma haklarından yararlanması mutlak suretle sağlanacaktır.